

**UCHWAŁA NR XLIX/288/22
RADY GMINY ŻYTNO**

z dnia 28 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, poz. 583, poz. 1005, poz. 1079 i poz. 1561), art. 4¹ ust. 1-2 i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 i poz. 2469, z 2022 r. poz. 24, poz. 218, poz. 1700 i poz. 2185) oraz art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469, z 2022 r. poz. 763, poz. 764, poz. 1700, poz. 1812 i poz. 1855) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Żytno na rok 2023 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żytno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Żytno
mgr Cezary Huć

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Gminny program jest kontynuacją szeregu działań zainicjowanych w latach ubiegłych zgodnych z kierunkami zawartymi w aktach prawnych:

- 1) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 3) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 4) Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych;
- 5) Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- 6) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- 7) Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

2. Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Żytno na rok 2023 uwzględnione zostały wskazówki wynikające z rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Adresatami programu są mieszkańcy Gminy Żytno, a w tym między innymi osoby uzależnione i zagrożone patologiami społecznymi wraz ze swoimi rodzinami, jednostki zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami, placówki oświatowe, instytucje kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Rozdział 2.

Strategia działania

1. Ograniczanie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, podejmowania innych ryzykownych zachowań oraz stosowania przemocy:

- 1) profilaktyczne i edukacyjne oddziaływanie na postawy i zachowania ważne dla zdrowia i trzeźwości, a w szczególności wobec dzieci i młodzieży oraz grup podwyższonego ryzyka;
- 2) szkolenia w zakresie strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;
- 3) edukacja publiczna pomagająca w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;
- 4) wspieranie i inspirowanie działalności środowiskowej, organizacji społecznych oraz wzajemnej pomocy u osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu, narkotyków i podejmowania innych ryzykownych zachowań;
- 5) działania edukacyjne służące propagowaniu zdrowego stylu życia;

6) koordynowanie działań poszczególnych placówek i struktur zajmujących się profilaktyką i problemami powodowanymi przez uzależnienia.

2. Kierunki działania.

Planowane działania zmierzają w szczególności do:

- 1) zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz współuzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- 2) udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i nadużywanie innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej, społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych;
- 4) ograniczenia dostępu do alkoholu przez ustalenie zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami;
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

3. Działania profilaktyczne wobec dzieci i młodzieży.

Problemy wynikające z picia alkoholu i używania innych środków psychoaktywnych przez młodzież stanowią obecnie jedną z najważniejszych kwestii społecznych. Zjawisko to ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego (wzrasta liczba zarówno nieletnich sprawców przestępstw jak i ofiar, zjawisko przestępczego zdobywania „środków” na alkohol i narkotyki). Druga grupa problemów to funkcjonowanie dzieci i młodzieży w rodzinach dysfunkcyjnych powodujących zaniżoną samoocenę, brak spójnego systemu wartości, brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych. Jednocześnie badania naukowe na temat czynników ryzyka związanego z piciem alkoholu i używaniem innych środków psychoaktywnych przez młodzież, jednoznacznie wykazują, iż jednym z najważniejszych czynników chroniących młodzież przed ryzykownymi zachowaniami jest silna więź rodzinna. Należy zwrócić uwagę na to by młodzież dostrzegała realnie istniejące ryzyko. Ryzyko dla siebie i dla swoich rodzin. Dlatego niezbędne jest prowadzenie działań informacyjnych i wychowawczych, które dadzą szansę na dokonanie właściwych wyborów życiowych.

W tym celu należy wprowadzić:

- szeroką ofertę zajęć kulturalnych i sportowych,
- działalność informacyjną o możliwościach udzielania pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- przeprowadzać warsztaty i wdrażać programy profilaktyczne dla młodzieży i rodziców,
- zadbać, aby w miejscach sprzedaży napojów alkoholowych były umieszczone informacje o szkodliwości spożywania alkoholu oraz zakazie podawania i sprzedaży osobom nieletnim lub nietrzeźwym,
- tworzyć bazę dla realizacji wyżej wymienionych celów.

4. Współpraca ze szkołami, placówkami kultury, organizacjami pozarządowymi, związkami wyznaniowymi:

- preferowanie tych programów, które łączą realizację programu profilaktycznego z różnorodnymi zajęciami pozalekcyjnymi (artystyczne, sportowo-rekreacyjne, naukowo-rozwojowe),
- realizacja zajęć i programów profilaktycznych,
- zapewnienie odpowiedniej literatury,
- współpraca z organizacjami poprzez uruchomienie i wspierania działalności innych form czynnego spędzania czasu wolnego.

5. Zwiększanie dostępu leczenia odwykowego.

Współpraca i stały kontakt z zakładami leczenia odwykowego w zakresie umożliwiającym zwiększenie dostępności do leczenia oraz skutecznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

6. Kampania edukacyjna dla ogółu mieszkańców gminy.

Działania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii powinny być również skierowane do całego środowiska lokalnego. Powinny wpływać na sposób postrzegania problemów powodowanych przez używanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, i na zrozumienie istoty zjawiska uzależnienia. Tego typu działanie jest swego rodzaju inwestycją na rzecz środowiska i może wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców gminy. Możliwe kampanie edukacyjne do realizacji w zakresie: zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim, alkohol a kierowcy, alkohol a cięża (syndrom FAS), dopalacze i skutki ich zażywania, propagowanie zdrowego stylu życia.

Rozdział 3.

Zadania Programu na rok 2023

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi w środowisku dorosłych, dzieci i młodzieży:

- 1) dofinansowanie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej z zakresu alkoholizmu, narkomanii i przemocy dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Promowanie wiedzy o szkodliwości picia napojów alkoholowych, używania narkotyków i innych środków odurzających w formie: odczytów, wykładów połączonych z dyskusją, prowadzenie w szkołach programów profilaktycznych, prowadzenie zajęć edukacyjno-profilaktycznych;
- 2) wdrażanie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i seniorów przez Gminny Ośrodek Kultury Żytno z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze rekreacyjnym, sportowym i kulturalnym w połączeniu z oddziaływaniami o charakterze psychologiczno-pedagogicznym oraz edukacyjno-informacyjnym w zakresie profilaktyki uzależnień. Na sfinansowanie programów realizowanych w roku 2023 zostanie przeznaczona dotacja celowa w wysokości 30 000,00 zł zapisana w budżecie Gminy Żytno na rok 2023;
- 3) prowadzenie edukacji społecznej na temat uzależnień oraz informowanie o konsekwencjach używania alkoholu i narkotyków oraz zakup materiałów edukacyjnych (książki, czasopisma, broszury, tablice, nośniki elektroniczne);
- 4) dofinansowanie i promocja imprez bezalkoholowych w zakresie profilaktyki uzależnień i edukacji w formie festynów wielopokoleniowych, zorganizowanych wyjazdów, koncertów i zajęć sportowych jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego i zapobiegających powstawaniu patologii społecznych;
- 5) prowadzenie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnień;
- 6) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.

2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego jest profilaktyka i zwiększanie dostępności terapii uzależnień od alkoholu i narkotyków dla mieszkańców gminy. Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność jakichkolwiek działań podejmowanych na rzecz osób z uzależnieniami i członków ich rodzin. Na terenie naszej gminy nie działa żadna placówka leczenia odwykowego, jednak dla umożliwienia leczenia uzależnień, gmina współpracuje z ośrodkami na terenie powiatu radomszczańskiego oraz miasta Radomska, gdzie mieszkańcy gminy mogą korzystać z opieki. W związku z powyższym w celu realizacji zadań określonych w programie przyjmuje się poniższe formy i sposoby realizacji:

- 1) motywowanie do leczenia osoby uzależnionej;
- 2) dofinansowanie działań terapeutycznych prowadzonych w placówkach leczenia uzależnień i współuzależnień, do których uczęszczają mieszkańcy naszej gminy;
- 3) tworzenie warunków sprzyjających zwiększaniu dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin – prowadzenie Gminnego Punktu Konsultacyjnego;
- 4) udzielanie informacji na temat możliwości leczenia uzależnień;

- 5) pokrycie kosztów dojazdu osób uzależnionych objętych terapią w Poradni Uzależnień w Radomsku;
- 6) współpraca z merytorycznie właściwymi organizacjami w zakresie udzielania pomocy rodzinom, w których występują problemy uzależnienia - pomocy psychospołecznej, prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie (z Przychodnią Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Radomsku oraz Przychodnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Radomsku, z Policją, z GOPS, ze szkołami);
- 7) podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, a zwłaszcza:
 - prowadzenie rozmów profilaktycznych, motywujących do podjęcia leczenia odwykowego,
 - kierowanie osób uzależnionych na badanie psychiatryczno-psychologiczne w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
 - finansowanie badań przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
 - przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,
 - kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- 8) udział członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szkoleniach, seminariach i konferencjach.

3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- 1) podejmowanie interwencji wobec rodziny poprzez zintegrowanie działań instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie (szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd, Policja, Gminny Punkt Konsultacyjny, GKRPA);
- 2) udzielania porad prawnych rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym i narkotykami;
- 3) wspieranie szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 4) udzielanie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin szczególnie poprzez przeprowadzanie rozmów, wywiadów środowiskowych, kierowanie tych osób do Gminnego Punktu Konsultacyjnego, grup wsparcia, grup AA, współpraca z poradnią leczenia odwykowego;
- 5) zakup pozycji zawierających m.in. przepisy prawne celem ich stosowania przy udzielaniu pomocy prawnej oraz realizacji programu profilaktyki uzależnień.

4. Wspieranie zatrudnienia socjalnego:

- 1) wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia na rynku pracy poprzez kierowanie osób bezrobotnych pozostających bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do wykonywania prac w ramach prac publicznych, interwencyjnych i innych;
- 2) wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób pozostających bez zatrudnienia poprzez aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 3) monitorowanie potrzeb i wsparcie w przypadku konieczności zatrudnienia socjalnego.

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- 1) współpraca i wspomaganie materialne i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń oraz organizacji pozarządowych rozwiązujących problemy alkoholowe oraz uzależnienia od substancji psychoaktywnych, dotyczące profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji osób uzależnionych i ich rodzin pod warunkiem spełniania wymogów merytorycznych.

6. Kontrola przestrzegania obrotu napojami alkoholowymi.

Dla lepszego radzenia sobie z problemami alkoholowymi i innymi substancjami psychoaktywnymi potrzebne są zorganizowane działania prowadzone na szczeblu Gminy lub wsi. Ograniczenie czynników

wpływających na wzrost zagrożeń związanych z piciem napojów alkoholowych i używaniu narkotyków, będzie osiągnane przez odpowiednie kształtowanie zasad dostępności alkoholu i narkotyków na terenie Gminy Żytno. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadza kontrole punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy pod kątem przestrzegania zasad sprzedaży i podawania alkoholu zawartych zarówno w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jak i w Gminnym Programie.

Każdy przedsiębiorca otrzymujący zezwolenie każdorazowo będzie pouczany o konieczności przestrzegania obowiązujących zasad obrotu alkoholem. Realizując zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dążyć będzie do ograniczania dostępności alkoholu poprzez:

- 1) kontrole podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży. Kontrolę przeprowadzają osoby upoważnione przez Wójta Gminy Żytno;
- 2) kontrole obiektów handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych pod kątem przestrzegania przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajduje się w stanie nietrzeźwości, osobom do 18 lat, na kredyt lub pod zastaw;
- 3) opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział 4.

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Pozyskiwanie informacji o uzależnieniach mieszkańców gminy oraz o występującej przemoc w rodzinie, o obszarach, w których występuje szczególne nasilenie zjawiska alkoholizmu, i używania narkotyków, zasobach, placówkach i organizacjach zajmujących się rozwiązywaniem problemów uzależnień.

2. Podejmowanie czynności w zakresie procedury przygotowawczej związanej z zadaniami ustawowymi tej Komisji, w tym czynności związane z przygotowaniem wniosku do sądu w sprawie orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

3. Kierowanie osób nadużywających alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na badania przez lekarzy biegłych.

4. Finansowanie kosztów lekarzy biegłych orzekających w przedmiocie uzależnień.

5. Inicjowanie postępowań opiekuńczych w sprawach dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

6. Współpraca z właściwymi komórkami Policji w celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii i przemocy w rodzinie.

7. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia w stosunku do podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

8. Opiniowanie wniosków na sprzedaż i podawania napojów alkoholowych.

9. Podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki szkolnej i rodzinnej oraz pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym.

10. Udział w szkoleniach dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie pomagania rodzinom z problemem alkoholowym i narkotykami w szczególności w zakresie przemocy w rodzinie.

Rozdział 5.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach komisji ustala się w wysokości:

- 1) dla przewodniczącego - 400,00 zł brutto miesięcznie;
- 2) dla pozostałych członków - 150,00 zł brutto za każdorazowy udział w posiedzeniu komisji.

Rozdział 6.

Zasady finansowania zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Finansowanie zadań zawartych w Gminnym Programie dokonywane będzie w ramach środków pochodzących z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzące tę sprzedaż podmioty gospodarcze.

Przewidywane środki na rok 2023 pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wynoszą 78 150,00 zł/128150,00

Rozdział 7.

Postanowienia końcowe

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Żytno na rok 2023 r. jest programem otwartym i może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii stosownymi uchwałami Rady Gminy Żytno. Wprowadzając nowe zadania należy mieć na względzie możliwości ich finansowania.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Żytno
mgr Cezary Huć